

## UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

<b>Predmet:</b>	Govorica predmetov – poglavja iz materialne kulture Slovencev
<b>Course title:</b>	The language of objects: topics in Slovenian material culture

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
Primerjalni študij idej in kultur, doktorski študij 3. stopnje	<a href="#">Slovenske študije – tradicija in sodobnost</a>	Brez letnika	/
Comparative studies of ideas and cultures, doctoral study 3 <sup>rd</sup> level	<a href="#">Slovene Studies – tradition and modernity</a>	Not specified	/

Vrsta predmeta / Course type: splošno izbirni / general elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code: 39

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
60	30				90	6

Nosilec predmeta / Lecturer: Red. prof. dr. Maja Godina Golija

Jeziki / Languages: Predavanja / Lectures: slovenščina, angleščina / Slovenian, English  
 Vaje / Tutorial: /

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni posebnih pogojev.

Prerequisites:

None required.

Vsebina:

Materialna kultura – metodološka izhodišča raziskovanja:

- materialna kultura kot ena izmed treh komponent etnološke sistematike;
- metodološka izhodišča raziskovanja materialne kulture: zgodovinska in regionalna sistematika;
- analiza objektov: izvor, nastanek in razvoj objekta, razširitev, sprejemanje in prilagajanje le-tega, njegovo prenašanje in nadaljnje razvijanje;
- predmet kot indikator splošne zgodovinske, družbene in simbolne razsežnosti kulture.

Gospodarske dejavnosti na Slovenskem:

- glavne gospodarske panoge na Slovenskem v 19. in 20. stoletju;
- gospodarska prizadevanja na področju poljedelstva in živinoreje;
- gospodarska prizadevanja na področju obrti, trgovine in prometa;

Content (Syllabus outline):

Material culture – Methodological research premises :

- Material culture as one of the three components of ethnological classification
- Methodological premises of material culture research: historical and regional classification
- Analysis of objects: origin, creation, and development of an object, its extension, acceptance, adaptation, transfer, and further development
- The object as an indicator of the general historical, social, and symbolic dimension of culture

Economic activities in Slovenia:

- Major industries in Slovenia in the nineteenth and twentieth centuries
- Economic activities in agriculture and livestock farming
- Economic activities in crafts, trade, and transport

- razvoj industrije in urbanizacija podeželja.

#### Hrana in prehranjevalna kultura:

- hrana kot kulturna dobrina;
- teoretični koncepti raziskovanja prehrane, ki so se razvili znotraj etnologije, zgodovinopisja in sociologije;
- najpomembnejše inovacije in mejniki v zgodovini prehrane v Evropi in Sloveniji;
- regionalne in socialne značilnosti prehrane na Slovenskem.

#### Prehrana zunaj doma:

- oblike prehranjevanja zunaj doma: od table d' hotel do restavracij s hitro prehrano;
- gostilniška dejavnost in kavarniško življenje na Slovenskem;
- sodobne oblike prehranjevanja zunaj doma;
- kuharsko znanje.

#### Stanovanjska kultura:

- glavni tipi stavb na Slovenskem, število, poimenovanje in razporeditev stavbnih prostorov;
- sodobna stanovanjska gradnja, njena zgodovina in tipologija;
- stanovanjska oprema in stensko okrasje kot indikator socialnoekonomskega in socialnokulturnega položaja posameznika.

- Development of industry and urbanization of the countryside

#### Food and food culture:

- Food as a cultural artefact
- Theoretical concepts of studying eating habits as developed in ethnology, historiography, and sociology
- The most important innovations and milestones in the history of eating habits in Europe and Slovenia
- Regional and social characteristics of Slovenian eating habits

#### Eating out:

- Forms of eating out: from table d'hôte to fast-food restaurants
- Inns and cafes in Slovenia
- Contemporary forms of eating out
- Culinary expertise

#### Residential culture :

- Major types of buildings in Slovenia; the number, naming, and organization of buildings
- Modern housing construction and its history and typology
- Home furnishing and wall decoration as an indicator of an individual's socioeconomic and socio-cultural status.

#### Temeljna literatura in viri / Readings:

##### Splošno / General:

- Bausinger, Herman in Konrad Köstlin. Hrsg. 1981. Umgang mit Sachen. Zur Kulturgeschichte des Dinggebrauches, Regensburg.
- Cevc, Tone. 1978. Etnološka pričevalnost materialne kulture, Pogledi na etnologijo, Ljubljana: 161-196.
- Meiners, Uwe. 1990. Research into the History of Material Culture. Ethnologia Europaea 20: 15-35.
- Schippers, Thomas K. 2002. Od predmetov do simbolov. Spreminjajoče se perspektive pri proučevanju materialne kulture v Evropi. Etnolog 12(63): 125-136.
- Köstlin, Konrad. 2005. Novi smisao stvari u muzeju. Heimatmuseum: zavičajni muzej – osnovati ili spaliti? Zagreb: Zajednica Nijemaca u Hrvatskoj.
- Hahn, Hans Peter (ur.). 2015. Vom Eigensinn der Dinge: Für eine neue Perspektive auf die Welt des Materiellen. Berlin: Neofelis Verlag.

##### Gospodarska prizadevanja in dejavnosti / Economic activities:

- Ložar, Rajko. 1944. Pridobivanje hrane in gospodarstvo. v: Narodopisje Slovencev I. Ljubljana: Klas: 98-191.
- Gospodarska in družbena zgodovina Slovencev. 1970. Zgodovina agrarnih panog. I. zvezek

Agrarno gospodarstvo. Ljubljana: Državna založba: 251-272.

- Bogataj, Janez. 1980. Promet, transport in komunikacijska sredstva. v: Slovensko ljudsko izročilo, Ljubljana: Cankarjeva založba: 84-91.
- Bras, Ljudmila. 1991. Rokodelstvo in obrt. Slovenski etnograf 33-34(1988-1990): 207-246.
- Braudel, Fernand, 1988. Strukture vsakdanjega življenja: mogoče in nemogoče. Materialna civilizacija, ekonomija in kapitalizem, XV. – XVIII. stoletje. Ljubljana: Studia Humanitatis.
- Smerdel, Inja. 1991. Prelomna in druga bistvena gospodarska dogajanja v zgodovini agrarnih panog v 19. stoletju na Slovenskem. Slovenski etnograf 33-34(1988-1990): 25-61.

Hrana in prehranjevalna kultura / Food and food culture:

- Makarovič, Gorazd. 1991. Prehrana v 19. stoletju na Slovenskem. Slovenski etnograf 33-34(1988-1990): 127-207.
- Godina Golija, Maja. 1996. Prehrana v Mariboru v dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja. Maribor: Založba Obzorja.
- Prehrana na Goriškem. Slavica Plahuta (ur.). Nova Gorica: Goriški muzej, 2002: 7-129.
- Food and Celebration. From Fasting to Feasting. Patricia Lysaght (ed.). Ljubljana: Založba ZRC, 2002.
- Goody, Jack. 1994. Cooking, Cuisine and Class: A Study in Comparative Sociology. Cambridge.
- Grimaldi, Piercarlo, Gianpaolo Fassino in Davide Porporato. 2019. Culture, Heritage, Identity and Food: A Methodological Approach. Milano: Franco Agneli.

Prehrana zunaj doma / Eating out:

- Tomažič, Tanja. 1978. Gostilne, kakršnih se pri nas spominjamo. Slovenski etnograf 29/1976: 3-39.
- Mennell, Stephen. 1985. All Manners of Food. Oxford, New York: Basil Blackwell.
- Godina Golija, Maja. 2001. Prehrana v Mariboru v dvajsetih in tridesetih letih 20. stoletja. Maribor: Založba Obzorja: 97-126.
- Godina Golija, Maja. 2001. Pomen kuharskih knjig za etnološko raziskovanje prehrane. Traditiones 30/1: 293-303.
- Eating out in Europe. Picnics, Gourmet Dining and Snacks since the Late Eighteenth Century. Marc Jacobs and Peter Scholliers (eds.). Oxford, New York: Berg, 2003.

Stanovanjska kultura / Residential culture:

- Smerdel, Inja. 1982. Stensko okrasje – eden razpoznavnih znakov način življenja, v: Problemi 20, št. 9/10: 48-61.
- Keršič, Irena. 1991. Oris stanovanjske kulture slovenskega kmečkega prebivalstva v 19. stoletju. Slovenski etnograf 33-34(1988-1990): 329-389.
- Godina Golija, Maja. 1992. Iz mariborskih predmestij. Maribor: Založba Obzorja: 36 -67.
- Studen, Andrej. 1995. Stanovati v Ljubljani. Ljubljana: Studia Humanitatis, Apes.
- Ferlež, Jerneja. 2001. Mariborska dvorišča. Maribor: Mladinski kulturni center.
- Rapoport, Amos. 1991. House Form and Culture. Englewood Cliffs. Prentice-Hall.

#### Cilji in kompetence:

Smotri predmeta so, da se študentke in študenti seznanijo z osnovnimi značilnostmi materialne kulture Slovencev od konca 18. stoletja do danes . Spoznali bodo temeljno domačo in primerjalno tujo literaturo o tej tematiki, uvedeni bodo v samostojno raziskovanje na tem področju. Materialna

#### Objectives and competences:

This course's goal is to familiarize students with the basic features of Slovenian material culture from the end of the eighteenth century to the present. Students become familiar with the basic Slovenian and comparative international literature on this topic, and are introduced to individual research in this area. Material culture

kultura bo obravnava kot indikator širšega gospodarskega, družbenega in kulturnega dogajanja.

is discussed as an indicator of general economic, social, and cultural developments.

**Predvideni študijski rezultati:**

Slušatelji in slušateljice znanje, pridobljeno pri predmetu, uporabijo pri pisanju znanstvenega teksta, ki lahko služi kot osnutek poglavja disertacije ali znanstvenega članka.

**Intended learning outcomes:**

Students use the knowledge acquired in the course to write a piece of academic writing that can serve as a draft of a dissertation chapter or a research article.

**Metode poučevanja in učenja:**

**Oblike dela:**

- Frontalna oblika poučevanja
- Delo v manjših skupinah oz. v dvojicah
- Samostojno delo študentov
- e-izobraževanje

**Metode (načini) dela:**

- Razlaga
- Razgovor/ diskusija/debata
- Delo z besedilom
- Proučevanje primera
- igra vlog
- Druge vrste nastopov študentov
- Reševanje nalog
- "Terenske vaje" (npr. obiski podjetij)
- Vključevanje gostov iz prakse

**Learning and teaching methods:**

**Types of learning/teaching:**

- Frontal teaching
- Work in smaller groups or pair work
- Independent students work
- e-learning

**Teaching methods:**

- Explanation
- Conversation/discussion/debate
- Work with texts
- Case studies
- Roleplay
- Different presentation
- Solving exercises
- Field work (e.g. company visits)
- inviting guests from companies

**Načini ocenjevanja:**

Krajši pisni izdelki
Daljši pisni izdelki
Javni nastop ali predstavitev
Končno ocenjevanje (pisni/ustni izpit)
Drugo

Delež (v %) /  
Weight (in %)

60
20
20

**Assessment:**

Short written assignments
Long written assignments
Presentations
Final examination (written/oral)
Other

**Reference nosilca / Lecturer's references:**

- Godina Golija, M. The impact of weather on rhythms and structure of meals in Slovenia. V: Becker, Karin (ur.), Moriniaux, Vincent (ur.). L'alimentation et le temps qu'il fait / Food and weather, (Météos). Paris: Hermann. cop. 2015, str. 329-338, 405-407.
- Godina Golija, M. Materialna kultura Slovencev v delu Avstro-ogrska monarhija v besedi in podobi: med političnimi interesi in artefakti. V: Kropelj Telban, Monika (ur.), Slavec Gradišnik, Ingrid (ur.). Avstro-ogrska monarhija v besedi in podobi: Slovenci. 1, Štajerska, Porabje in Prekmurje, Koroška. 1. izd. Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU. 2016, str. 213-229.
- Godina Golija, M. Nemški priseljenci v Mariboru: materialne sledi bivanja in ustvarjanja. Etnolog: glasnik Slovenskega etnografskega muzeja. [Nova vrsta], 2016, letn. 26 = 77, str. 65-80.
- Godina Golija, M. Povednost materialnega: slovenske praznične jedi in Slovenci v Srbiji. Glasnik Etnografskega inštituta, 2016, 64, [sv.] 1, str. 65-75.

- Godina Golija, M. Production and consumption of pumpkin seed oil in Goričko: traditional and contemporary practices. *Traditiones: zbornik Inštituta za slovensko narodopisje*, 2019, letn. 48, št. 1, str. 117-135.